

die eerst de voorgalerij vormen van de imposante reeks daarachter. Het ongerept wijde van het land, waarboven de elementen hun vrije loop kiezen, ligt goed in dit stuk besloten.

Toch is het zwakker, want meer traditioneel van vizie, door z'n band ook met de vorige Transvaalse en Kaapse stukken, dan het volgende. Dit tweede Zuid-West-stuk (bl. II) zou ik mannelik willen noemen, naast het stellig meer vrouwelijk karakter van het eerste. Het is ongemeen sterk door z'n open aanvaarding van de waarheid: in wezenloos bleek geel en steenrood, zeer breed en borstelig geschilderd, liggen de zonkanten der reuzen zandsteenbergen dood te branden. Daaronder de paddestoelen van bomen, door wind en zon en zand gedrongen om hun kleine plekje aarde koel te houden. Alle fierheid is hun vreemd. Het eerste stuk is ongetwijfeld gezien, maar toch onmiskenbaar ook op effect berekend. Van stofuitdrukking — men lette bijv. op de linkse hoge bergrug — is het ook veel minder dan het andere, dat ik als een van de beste stalen van Pierneef's kunst beschouw.

In dit late, recente werk, valt weer de monochrome neiging op, maar nu toch verrijkt, minder flets, en meer verdiept, in zich bevattend opvallend zelfstandige kleurnoten. Het monochrome, in de eerste stukken herinnerend aan sommige grote litho's van Duitse landschapschilders, is waarachtiger geworden, omdat het minder opvalt, minder met opzet is nagestreefd.

Deze onbevangen blik op het landschap en de aanvaarding ervan in zijn blote waarachtigheid is een waardevolle overwinning van de kunstenaar. Zijn temperament naast de zuiver natuurlijke sfeer waarin hij werkt hebben deze verovering mogelijk gemaakt. Ze is nog niet zo volkomen, dat de schilder konstant op 'n hoger peil verheven is. De oude mens komt nog herhaaldelijk boven. Dan gaat z'n werk weer lijken op dat van vroeger en het verraadt dan weer een vlucht uit de open, heldere, maar ietwat nuchtere ruimte, die door haar brutale wijdheid en veelomvattendheid de schuchtere geest te zeer verstroot, naar intieme schuilhoekjes van een enkel boompje aan de waterkant, of een wit huisje tussen wat bloemen en slanke bomen. Daartussen door kan men wel de ware schildersblik opmerken, en nooit verlochent hij zich door in het zog te varen van kunstbroeders met misschien groter naam, maar veel minder Afrikaans karakter. De meeste in Europa gevormde of door Europese kunst beïnvloede artiesten missen de onbevangenheid om het Afrikaanse landschap te beamen. Op de laatste December-tentoonstelling van de South African Society of Artists, in de „stadszaal" te Kaapstad, waren de voorbeelden van dit onvermogen overwegend. Een representatief schilder als Roworth, voor wiens portretten men 500 pond sterling betaalt, vergastte de beschouwer op 'n paar monstra van kleur en techniek.